

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- א. מפני טומאה נשרפה ... והלא פינחס היה עמהן.....1
- ב. ק"ו ממעשר הקל ומה מעשר הקל אמרה תורה לא אכלתי באוני ממנו בקדשי דורות לא כל שכן.....1

דף קא.

א. מפני טומאה נשרפה ... והלא פינחס היה עמהן

י"א¹ שפינחס כהן היה אף קודם מעשה זמרי, וי"א² שנעשה כהן רק ממעשה זמרי ואילך.

ב. ק"ו ממעשר הקל ומה מעשר הקל אמרה תורה לא אכלתי באוני ממנו בקדשי דורות לא כל שכן

האוכל כזית מעשר שני או שותה רביעית³ מעשר שני באנינות של תורה לוקה⁴ שנאמר (דברים כו פסוק יד) לא אכלתי באני ממנו.

¹ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ה הלכה יג שכתב כמה מים צריכין להיות בכיור אין פחות מכדי לקדש ממנו ד' כהנים שנאמר אהרן ובניו והיו אלעזר ואיתמר ופינחס עמהם הרי ארבעה. ועיי"ש בכסף משנה. ועיין רש"י ד"ה לייחס שהיה כהן מימי משה ונתייחס להיות זרעו ממעשה מדין וכן בתו"ד ואידך וכן ברשב"ם במדבר כה יג "הרי משמיני למלואים היה פינחס משוח מלחמה שכן מונה שמחה זו בשבע שמחות שהיתה אלישבע אשת אהרן יתירה על האחרות שהיה בן בנה משוח מלחמה. ושם נאמרה שנתן לו להיות משוח מלחמה, אבל לעבודה ולדורות לא, וכאן ניתנה לו הכהונה לכל מילי ולזרעו אהריו ברית כהונת עולם"

² כן משמע במפרשים במדבר כה פסוק יג והם רש"י שם שאע"פ שכבר נתנה כהונה לזרעו של אהרן, לא נתנה אלא לאהרן ולבניו, שנמשחו עמו ולתולדותיהם שיולידו אחר המשחתן, אבל פינחס שנולד קודם לכן ולא נמשח, לא בא לכלל כהונה עד כאן. וכ"כ רבינו בחיי שם ועיין בכור שור ועיין בדעת זקנים שם שבהכי נחא מה שהעולם מקשים היאך הרג פנחס את זמרי ונמא למת דאיכא למימר דעד עכשיו לא נתנה כהונה אלא לאהרן ולבניו אבל לבני בניו לא וגם במלואים תמצא כתיב לאהרן ולבניו תעשה כתנות ולא לבני בניו.

³ כ"כ במנחת חינוך מצוה תרה אות ו

⁴ ולא זו הרי הוא כל הלאוים דמאכלות אסורות לענין שיעור ולענין כדרך אכילתו ועוד הרבה דברים לענין צירוף בכדי אכילת פרס ובין השינים אין מצטרף, הכלל, הוא ככל מאכלות אסורות. ולסברת הצ"ח (פסחים מ"ד ע"א ד"ה ועוד) דאם אבל חצי שיעור בשביעי של פסח בסוף היום, דלא חזי לאצטרופי דבליה אין איסור,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

והוא שיאכלנו⁵ במקום אכילתו בירושלים אבל אם אכלו בחוץ באנינות ואפילו נכנס כבר לירושלים או שאכלו בפנים באנינות של דבריהם מכין אותו מכת מרדות⁶. וי"א⁷ שאין לוקה כלל אם אכלו באנינות ואינו אלא איסור עשה.

ולא מעשר שני בלבד⁸ אלא כל הקדשים⁹ כולן, בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים אם אכלן באנינות של תורה לוקה, ובאנינות של דבריהן מכין אותו מכת מרדות. וי"א¹⁰ שאינו לוקה.

איזהו אונן¹¹ זה המתאבל על אחד מן הקרובים שהוא חייב להתאבל עליהן מן התורה ואלו הם אמו ואביו בנו ובתו ואחיו ואחותו מאביו¹². וי"א¹³ אף האיש על אשתו הנשואה.

אין חצי שיעור אסור מן התורה, הכא נמי אם אוכל בסוף היום חצי שיעור אין איסור, כי בלילה אינו אסור מן התורה דאנינות לילה אינו מן התורה (מנחת חינוך שם אות ג)

⁵ רמב"ם מעשר שני ונטע רבעי פ"ג ה"ה

⁶ ואף דאיכא מלקות של תורה באכלו בחוץ מלאו דלא תוכל לאכול בשעריך (ל"ת קמא – קמג), מ"מ לוקין מכת מרדות ג"כ, לא כהתוס' במכות י"ג ע"א ד"ה גרושה, מובא במשנה למלך פ"ז מאיסורי ביאה ה"ז. וכבר נתבאר במנחת חינוך (מצוה קמ"ה אות ה') דהרמב"ם לא סבירא ליה כן, וגם התוס' אפשר שמודים כאן, דהם כתבו אם איכא איסור דרבנן בהדיה של תורה אין לוקין מכת מרדות על הדרבנן, אבל כאן אפשר איכא איסור עשה ג"כ ושמתת וגו', א"כ לוקין מכת מרדות ג"כ (מנחת חינוך שם אות ב)

⁷ רמב"ן בהשגות לספר המצוות בסוף השורש השמיני שהשיג על הרמב"ם שאינו עובר בלאו, ורמב"ן סבירא להו דאין עוברים בלאו רק בעשה, דגבי מעשר כתיב ושמתת, (דברים י"ב, י"ח) ובקדשים כתיב למשחה, או בלימוד ממעשר. ועיין בסמ"ג לא תעשה רסג

וזה"ל "שלא לאכול מעשר שני באנינות שנא' (דברים כו, יד) לא אכלתי באוני ממנו. ואם לא ימצא לאו באזהרתו אלא יוצא מכלל עשה דושמתת כמו בביכורים (דברים כו, יא), נמנה שלא לאכול קדשים באנינות שנ' (ויקרא י, יט) ואכלתי המאת היום הייטב בעיני ה'. ואף אם ימצא לאו באזהרה מעשר הרי שניהן לאו אחד הם שלא יאכל קדשים באנינות ואין למנותם שנים כי אם הכל בלאו אחד.

⁸ שם הלכה ז

⁹ עיין בפסחים כד ע"א, דאמרינן מה מעשר הקל וכו' כל שכן קדשים דחמירי, וכי תימא אין מזהירין מן הדין, היקשא הוא לא תוכל וגו', הכי נמי לענין אנינות כיון דאיתקש ועיין בזבחים ק"א ע"א דמבואר שם לענין אנינות דקדשים דקל וחומר ממעשר הקל, ולא הקשו הא אין מזהירין וכו'. ואפשר ליישב שראיתי בסמ"ג בלאוין רס"ג (בסוף המצוה) שכתב דאיכא איסור עשה באכילת קדשים באנינות שנאמר (במדבר י"ח, ח') למשחה וגו', וזה מבואר בגמ' דף ע"ג, א"כ כיון דאיכא עשה שפיר מזהירין מן הדין כסברת הרב המגיד בפ"ב ממאכלות אסורות ה"א

¹⁰ לדעת הרמב"ן בהשגות לספר המצוות הנ"ל

¹¹ שם הלכה ו

¹² רמב"ם ריש פ"ב מהלכות אבל

¹³ נמוקי יוסף מ"ק סי' אל"ף רד וכבר התבאר שלדעת הרדב"ז והאחרונים אף דעת הרמב"ם כן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הַנִּתָּא לְמִשְׁיַחַא בְּרַף הַיּוֹמִי

מִסְנַת זְבַחִים

אפילו מת לו מת בשבת ויו"ט ואפילו על הרוגי בי"ד, הוי אונן מן התורה¹⁴, ולוקה אם אכל מעשר שני, או קדשים.

וביום המיתה¹⁵ הוא אונן מן התורה¹⁶ ואפילו אם קוברים אותו באותו היום, ובלילה אונן מדבריהן אפילו קברוהו שנאמר (ויקרא י פסוק יט) וְאֶכְלְתִי הַטָּאֵת הַיּוֹם הַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי ה' הַיּוֹם אֲסוּר וְלֵילָה מוֹתֵר.

נשתהה המת ימים רבים ואח"כ נקבר כל אותן הימים שאחר יום המיתה עד¹⁷ יום הקבורה הוא אונן מדבריהם ואין לוקה אל מכת מרדות.

ואין יום הקבורה¹⁸ תופש לילו שאפילו מדרבנן אינו אונן ומותר באכילה¹⁹.

¹⁴ מנחת חינוך מצוה תרח קרן אורה מו"ק כ ע"ב

¹⁵ שם ה"ו חינוך מצוה תרח

¹⁶ ודע, אף דקי"ל הלכה כדברי המיקל באבל אפילו במקום רוב, הטעם, דוקא לענין איבול, אבל אנינות לאכול קדשים ומעשר שני בודאי ספק להומרא ככל ספק תורה, ובמקום רוב לוקין ככל דברי תורה, דדוקא לענין אבילות איתמר ולא לענין אנינות של מעשר שני וקדשים. א"כ על תינוק בן יום אחד, כיון דרוב כלו חדשיו, לוקין אם אכל מעשר שני וקדשים. ועיין במשנה למלך פ"ג מאבל ה"י (ד"ה הן אמת) שכתב דלענין אנינות של מעשר שני וקדשים אין חילוק אפילו מת לו מת בשבת ויום טוב מ"מ אותו יום הוי אונן מן התורה, ולוקין באוכל מעשר שני וקדשים (מנחת חינוך שם אות ד)

¹⁷ ברמב"ם כתב יד הגירסא עם יום הקבורה (דרך אמונה שם ס"ק מד)

¹⁸ ערוה"ש סי' קכא סעי' יד

¹⁹ ועיין בערוה"ש שם שהקשה לטעם הרמב"ן שהוא לאו הבא בכלל עשה מדכתיב ושמחת ואונן אינו בכלל שמחה א"כ יהיה אסור כל ימי האבלות מדרבנן ויום ראשון מדאורייתא למ"ד אבילות יום ראשון דאורייתא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

